

Novembris toimuvad Tamsalu ja Tapa valla ühinemise teemalised rahvakoosolekud

Tamsalu ja Tapa valla ühinemisprotsess on jõudnud staadiumisse, kus väga intensiivse töö tulemusena juhtkomisjonis ja temaatilistes töörühmades, on valminud Ühinemislepingu projekt, mis avalikustamisele. Kolmenädalasel perioodil, mis on 1.–21. november, saavad kõik sellega tutvuda ühinevate valdade kodu- lehtedel, vallamajades, raamatukogudes jm. Kõikidesse postkastidesse, kus käib ka valla ajaleht, saadetakse lisaks erileht, milles avaldatakse ühinemislepingu projekti täistekst.

Lepingu avalikustamise teisel nädalal toimuvad rahvakoosolekud kohtadel. Loodetavasti on selleks ajaks huvilised saanud lepinguga tutvuda ning tekkinud küsimustele on võimalus vallajuhtidelt vastuseid saada. Avalikustamise perioodil on võimalik kõigil teha kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid, mis registreeritakse seaduses ettenähtud korras ja mida menetlevad vallavolikogud.

Rahvakoosolekud

7. novembril
Kell 17 Tamsalu kultuurimajas
Kell 19.30 Tapa kultuurikojas

8. novembril
Kell 17 Vajangu koolis
Kell 19.30 Moe raamatukogu II korrusel
9. novembril
Kell 17 Lehtse kultuurimajas
Kell 19.30 Jäneda lossi suures saalis
10. novembril
Kell 17 Porkuni rahvamajas
Kell 19.30 Assamalla raamatukogus

Rahvaküsitlus

Haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise kavatsusega kaasneb, seadusest tulenevalt, elanike arvamuse väljaselgitamine, milleks korraldatakse rahvaküsitlus.

Rahvaküsitlus kavatakse läbi viia pärast seda kui Ühinemislepingu projekti avalikustamisperiood on lõppenud. Selleks moodustavad vallavalitsused vastavad komisjonid. Juhtkomisjon soovitas komisjonidel küsitluse läbi viia ajavahemikul 25.–28. november 2016. Esimesel kahel päeval (25.–26.11) on võimalik küsitlusele vastata vaid elektrooniliselt, 27.11 on võimalik vastata nii elektrooniliselt kui ka küsitluspunktides. 28.11 saab oma seisukohta väljendada vaid küsitluspunktis.

Heiki Vuntus, ühinemise koordinaator

Õpetajate päeva kontsert Tamsalu kultuurimajas

7. oktoobril toimus Tamsalu kultuurimajas õpetajatele pühendatud kontsert, kus esinesid sopran Pille Lill ja tenor Andrei Bogatš koos klaverisaatja Piia Paemurru'ga. Enne kontserti oli väike aktus, kus vallavanem Riho Tell õnnitles Tamsalu Gümnaasiumi, Tamsalu lasteaia Kröll ja Vajangu Põhikooli uusi töötajaid, aasta õpetaja nominente Anne Kraubner'it, Marika Jeaser'it, Terje Kaldaru't ja Riho Ringinen'i ning treenerit Liivi Rünk'a tema hoolealuse Sirly Tiik'i saavutuste eest Rio de Janeiro paraolümpiamängudel. Vallavanem ütles head soovid ka omalt poolt: "Austatud õpetajad, haridustöötajad!"

Õpetajate päev on tähtpäev, mis on ellu kutsunud õpetaja ameti väärtustamiseks, see on elukutsega seotud probleemidele ja saavutustele tähelepanu pööramiseks.

Tänase päevagi eesmärk on edasi anda lasteaedade ja koolide omaniku ehk Tamsalu Vallavolikogu ja vallavalitsuse sõnum haridustöötajatele – olete tublid, teie töö on hindamatu väärtusega, seetõttu ka raskesti mõeldav. Tänapäeval on kiitus muutunud defitsiidiks, kriitika seevastu, tihti anonüümne ja ülekohtune, on moes. Selles olukorras peab olema palju meelekindlust jääda iseendaks, uskuda et sinu töö on tähtis ja vajalik. Kee-rukates olukordades vajame me kõiki kellegi toetust ja

tunnustavat sõna. Kutsun siinkohal haridusjuhte toetama ja rohkem kiitma saavutuste eest oma alluvaid. Alati ei olegi raha see kõige mõjusam toetus.

Õpetaja töö on muutunud keerukamaks. Kuidas pälvida õpilaste tähelepanu ja huvi teadmiste omandamise vastu infotehnoloogilise võidukäigu ajastul? See on lähiaastatel hariduse võtmeküsimus. Kuidas ja millisel määral kaasata IT – vahendeid õppeprotsessi? Teha seda tuleb, sest vastasel juhul muutume meie, täiskasvanud, juba oma eluajal noorte jaoks dinosaurusteks. Raamatute ja IT-vahendite vahel on vaja leida mõistlik tasakaal. Tasakaalupunkti leidmine on jõukohane vaid teile, õpetajad.

Kohaliku omavalitsuse ülesandeks on kohaliku elu korraldamine, nii ütleb seadus. Valla ja tema allasutuste kohuseks on olla oma kogukonna teenistuses. Parimal viisil saab kogukonda teenida temaga koostööd tehes, üksteist kuulates ja kuuldut arvesse võttes. Hea kogukonna ja kooli koostöö värskeim kogemus pärineb Tamsalu Gümnaasiumi Teadlaste ÖÖ töötoast. Noore juhendaja selgitus oli nii kaasakiskuv, et külastajast lapsevanem õhkas: Oleks mul kunagi samasugune füüsika õpetaja olnud nagu teie.

Kallid haridustöötajad, soovin teile jõudu, meelekindlust ja loovust meie kogukonna kasvatamisel!"

Tamsalu valla õpetajad neile pühendatud kontserdil

Foto: Aavo Leemets

Elanike arvamuse väljaselgitamine Tamsalu ja Tapa valla ühinemiseks

Elanike arvamuse väljaselgitamise küsitlusel kantakse küsitluslehele küsimus: „Kas toetate Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemist ühiseks omavalitsuseks?“

Küsitlus toimub Tamsalu kultuurimajas asuvas küsitluspunktis (Sõpruse tn 3 Tamsalu linn) 27. novembril 2016 kell 10.00 - kell 18.00 ja 28. novembril 2016 kell 9.00 - kell 17.00.

Elektrooniliselt saab küsitlusele vastata alates 23. novembrist 2016 kell 10.00 kuni 25. novembrini 2016 kell 20.00 veebikeskkonnas aadressil www.volis.ee, kuhu pääseb valla kodulehe www.tamsalu.ee kaudu.

Euroopa Parlamendi simulatsioon Tamsalu Gümnaasiumis

11. oktoobril toimus Tamsalu Gümnaasiumis järjekordne Euroopa Parlamendi simulatsioonimäng. Selle korraldajaks oli juba teist aastat järjest Civitta Eesti koos Euroopa Parlamendi Infobürooga Eestis. Aitäh neile huvitava võimaluse eest. Osalesid 10.-12. klassi õpilased.

Algul toimus Kahooti keskkonnas viktoriin, mille võitja Anella Veebel nimetati Euroopa Parlamendi presidendiks. Ajakirjaniku ülesandeid asus täitma Analiis Veeremaa. Iga mängust osavõtja pidi hakkama täitma mõne praegu ametisoleva Euroopa Parlamendi saadiku osa. Fraktsioonilise kuuluvusega parlamendiliikmeks Jean Marie Le Pen'iks sai näiteks Alar Tovstik, kes täitis oma rolli väga hästi.

Pärast avaistungit algas töö fraktsioonides ja komisjonides. Arutusele võeti kolm seaduseelnõu, mis puudutasid põgenikekriisi, noorte tööhõivet Euroopas ja e-kaubandust. Arutelu oli elav. Lõpuks hääletati parlamendis, kas võtta seaduseelnõud vastu või mitte.

Simulatsioonimängust osavõtjad arvasid, et see oli tore kogemus, mäng oli hariv ja lõbus. Mitmed kirjutasid tagasisides, et aega jäi küsimuste arutamiseks vähe. Õpiti paremini tundma Euroopa Liitu ja Euroopa Parlamendi tegevust, õpilased said olla parlamendisaadikute ja erineva maailmavaatega isikute rollis. Rahul oldi sellega, et sai tähtsates küsimustes oma arvamust avaldada ja teiste arvamusi kuulda, koostööd teha ning lõpuks kokkuleppeid leida. Leiti, et mäng pani paljudele probleemidele mõtlema teisiti kui enne.

Õpilased olid avatud ja said avaldada oma arvamust hetkel Euroopa jaoks aktuaalsetel teemadel.

Maie Nõmmik, õpetaja

Tamsalu Valla ja Tamsalu linna sünnipäev

19.novembril kell 16.00

Tamsalu Kultuurimajas

Rahva tungival soovil tuleb taasesitamisele tantsulavastus “Massistseen”, esinevad akordionistid Henri Zibo ja Mikk Langeproon

Tantsuks ansambel PLAAN-B

Üritus on tasuta

Vallavalitsus

04.10.2016

1. Anti nõusolekud jäätmeloa väljastamiseks ohtlike jäätmete kogumiseks ja veoks Lääne-Viru maakonnas OÜ'le Estragon FG ja Portlif Grupp OÜ'le.
2. Tunnistati nurjunuks vallamajas asuva äriruumi kasutusse andmiseks korraldatud eelläbirääkimistega pakkumine, sest tähtjaks ei esitatud ühtegi pakkumist.
3. Anti raieload ohtlike puude raiumiseks Tamsalu linnas Metsa 16 ja O.Müntheri 2 kinnistutel.
4. Ühele isikule eraldati sotsiaaltoetust lapse prillide ostu kompenseerimiseks summas 87 eurot.
5. Kinnitati Tamsalu lasteaia „Kröll“ hoolekogu järgmises koosseisus: vanemate esindajad Mõmmi rühmas Marge Liblik, Tibu rühmas Agnes Leemets, Krõlli rühmas Maarit Kukk, Sajajalgse rühmas Kristi Kuusküll, Lepatriinu rühmas Maarja Nahkur ja Öökulli rühmas Anneli Tell; õpetajate esindajana Aira Eding ning Tamsalu Vallavalitsuse esindajana Sille Sõmermaa.
6. Ühele isikule määrati koduteenuse osutamine: 1 tund tasulist põhiteenut kuus. Koduteenust osutab sotsiaalhoolekandetöötaja Janika Soosaar.
7. Keelduti hooldajatoetuse määramisest ühele isikule põhjusel, et hooldajatoetust ei määrata hooldajale, kes on perekonnaseaduse järgi hooldatava seadusjärgne ülalpidaja ja kelle varaline seisund võimaldab kõrvalabi, juhendamise või järelevalve korraldamist.
8. Väljastati kasutusload Assamalla küla reoveepuhasti kinnistule rajatud reoveepuhastile koos imbväljakuga ning vee- ja kanalisatsioonitorustikele ja reoveepumplale.
9. Muudeti lähiaadressi: Võhmuta küla, Kollase maja uueks aadressiks on Võhmuta küla, Kelluka.
10. Seoses Leonhard Weiss Viater Ehitus AS ehitustöö-

dega lubati ajutiselt sulgeda Tamsalu linnas Koidu tänava raudteeülesõit ajavahemikul 11. oktoobril kell 10.00 kuni 12. oktoobrini 2016 kell 14.00.

11. Tamsalu vallale kuuluva korteri üüriknik esitas avalduse tema poolt korterile tehtud parendused (akende vahetus). Otsustati kompenseerida tehtud kulutused 50% ulatuses, s.o summas 510,75 eurot.
12. Tamsalu Spordihoones anti MTÜ-le Tere Tervis! üüriknik ruum nr 014 ajavahemikuks 10.10.2016 kuni 31.03.2017. Üüri suuruseks kinnitati 40 eurot kuus. Varasem samasisuline 06.09.2016 antud korraldus tunnistati kehtetuks, sest üüriknik soovis ruumi üürida lühemaks perioodiks.

18.10.2016

13. Anti nõusolekud isikliku kasutusõiguse seadmiseks: - EESTI LAIRIBA ARENDUSE SIHTASUTUSELE järgmistele Tamsalu valla munitsipaalomandis olevatele katastriüksustele sideehitiste omamiseks ning kõikide tööde teostamiseks, mis on vajalikud sideehitiste ehitamiseks, hooldamiseks, korrashoiuks, remontimiseks ja likvideerimiseks: Tamsalu linn, Kesk tn 2, Kesk tänava lõik 1, Kesk tänava lõik 2, Koidu tänava lõik 3, Kesk tn 11, Pargi tänava lõik 1, Pärna tänava katastriüksus, Niidu tänava katastriüksus ja Uudeküla, Tamsalu-Uudeküla tee katastriüksus;
- Elektrilevi OÜ-le Tamsalu linn Kesk tn 2 kinnistule maakaabelliini ning liitumiskilbi ehitamiseks, omamiseks ning kõikide tööde teostamiseks, mis on vajalikud tehnovõrgu või -rajatise hooldamiseks, korrashoiuks, remontimiseks ja likvideerimiseks.
14. Seoses Leonhard Weiss Viater Ehitus AS ehitustöödega lubati ajutiselt sulgeda raudteeülesõit Tamsalu linnas Koidu tänaval 25. oktoobril 2016 ajavahemikul kell 8 – 22.
15. Kinnitati väikehanke „Tamsalu Kultuurimaja banketi- ja tantsusaali voldikseina paigaldamine“ tulemused. Tähtjaks

laekus kolm pakkumust. Edukaks tunnistati Emero Wall OÜ (reg kood 11554842) pakkumus seinale helikindlusega 47 dB summas 8934 eurot (koos käibemaksuga) kui kõige madalama maksumusega pakkumus.

16. Määrata projekteerimistingimused: - Tamsalu linnas A.H.Tammsaare 9 asuvalle krundile üksikela- mu ehitusprojekti koostamiseks;
- Kursi külas Mõisaääre kinnistul asuva koresööda hoidla (ehitisregistri kood 108027791) ümberehitamiseks sigalaks 1000-le nuumseale.
17. Toetati kahe Tamsalu lapse osalemist oktoobris 2016 sumo meistrivõistlustel Saksamaal kokku 500 euroga.
18. Otsustati kasutada riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejääki ning kompenseerida sellest OÜ Tapa Autobussipark poolt septembrikuus 2016 raske puudega lapsele osutatud transporditeenust summas 1094,40 eurot.
19. Kahele isikule määrati ranisatoetus.
20. Lõpetati koduteenuse osutamine ühe isiku suhtes seoses tema seadusliku ülalpidaja sooviga asuda ise oma vanemat hooldama.
21. Juuru SOS Lastekülas asenduskoduteenusel viibiv Tamsalu valla eestkostel olev laps lubati koolivaheajaks kodukülastusele.
22. Kinnitati Tamsalu vallale Niidu tn 3 Tamsalu linnas asuva kinnistu enampakkumine. Laekus üks pakkumus hinnaga 2530 eurot. Pärast müügihinna tasumist sõlmitakse kinnistu müügiks notariaalne leping.
23. Tamsalu valla eestkostel oleva isiku Tamsalu linnas Rahu tn 12 asuva kinnistu enampakkumine tunnistati nurjunuks, kuna tähtjaks ei esitatud ühtegi pakkumist.
24. Anti luba puude raiumiseks Tamsalu linnas Nurme tn 16 ja Toome tn 9 kinnistutel.

Margit Halop
Vallasekretär

Tamsalu ja Kallaste ühisprojektist

Tamsalu Gümnaasium osaleb Haridus- ja Teadusministeeriumi rahastatud haridusliku lõimumise projektis koos vene õppekeelega Kallaste Kooliga. Projekti eesmärgiks on võimaldada erineva emakeelega õpilastele eesti keeles suhtlemist, saada teadmisi kultuurierinevustest.

Tamsalu Gümnaasiumi võistkond osales mais Peipsi järve päeval ning Kallaste Kooli õpetajad külastasid Tamsalu laulu ja tantsupäeva kontserti ning õpilastööde näitust.

10. -13. oktoobrini toimusid ühisüritused Tamsalus ja Kallastel. Tamsalus olid kaks ja pool päeva külas 28 õpilast (4. – 9. klass) ja viis õpetajat. Projektinädal algas lauljate, flöödimängijate ja kanneldajate tervituskontserdi ning Tamsalu kooli tutvustava videoga, mille olid kokku pannud 8. klassi õpilased Annika Õunapuu, Birgit Kristmann ja Ander Eerits.

Esimese päeva teema oli liikumine. Toimus erinevate ülesannetega linnaorienteerumine, mille valmistasid ette kehalise kasvatusõpetajad Pille Lehemets ja Liivi Rünk. Külastati Porkuni Paemuuseumi ja kooli. Õhtu- poolikul õpiti Ülle Feršeli ja Sirje Luige juhendamisel lihtsamaid eesti rahvatantse ja mängu. Päev lõppes ujumisega.

Teine päev oli loovuse päev. Kõigepealt külastasid Kallaste õpilased õppetunde, tegid ringkäigu koolimajas ja seejärel oli võimalus õppida mängima väikekannelt, erinevaid rütmipille ning õpitu koos Tamsalu lastega ette kanda. Juhendasid Heidi Mägi ja Sirje Luik. Tutvustati ka erinevate Eesti piirkondade rahvariideid.

Päeva teine pool oli eesti keele õpetajate Mare Viksi ja Hannele Valdoki korraldada. Moodustati kahe kooli õpilastest segarühmad, kes pidid lahendama mõistatusi, kokku panema vanasõnu ja joonistama kõnekäande. Kõik kümme rühma võtsid loosiga ühe vene muinasjutu eestikeelse tõlke, lugesid selle läbi ja lavastasid, kusjuures osalesid kõik rühma liikmed. Kogu tegevus viidi läbi eesti keeles, aga päris sageli läks vaja vene keelt valdavate õpilaste abi ülesannete tõlkimiseks. Päev lõppes diskoga.

Kolmas päev Tamsalus oli pühendatud rahvakalendri tähtpäevadele. Kõigepealt tutvustasid Kallaste õpilased vanausuliste jõulukombeid, seejärel andis huvijuht Sirje Luik ülevaate tuntumaist rahvakalendri tähtpäevadest. Kui tutvustus kadripäevani jõudis, sisenesid lauluga kostüümides kadriseandid. Töö jätkus rühmades. Iga grupp valis ühe rahvakalendri tähtpäeva, otsis materjali, koostas plakatina mõistekaardi ja tutvustas seda kaastelastele.

Pärast lõunasööki sõideti ühiselt Kallastele. Tamsalust osales 33 õpilast ja neli õpetajat. Õpilastele ja õpetajatele oli huvitav näha, et Kallaste koolimaja on ehitatud sama projekti järgi nagu Tamsalu Gümnaasiumi vana

maja. Kahjuks ei ole neil olnud võimalust majas renoveerimist või suuremat remonti teha.

Tamsalu külalised majutati õpilaskodusse ja viidi kohe ekskursioonile Alatskivi lossi, Kallaste vanausuliste palvemajja ja Peipsi järve äärde.

Kallaste päevad olid põhiliselt sisustatud käelise tegevusega. Alustati pabermassist maskidega, mis õõseks kuivama jäid ja järgmisel päeval vastavalt meisterdaja maitsele ära värviti. Järgmine päev algas õppetunni külastusega ja siis jätkus töö rühmades: koostati reklaami, meisterdati kuuski, maaliti pargis oleva majakese seinetele, katsetati multifilmi tegemist ja küpsetati kala ning porgandikooki.

Projektipäevad andsid uusi kogemusi nii õpilastele kui ka õpetajatele. Lõiminguprojekt kestab kalendriaasta lõpuni. Kokku on lepitud, et 7. detsembril annavad Tamsalu Gümnaasiumi õpilased Kallaste Koolis jõulukontserdi. Loodetavasti jätkuvad õpilaste isikliku kontaktid ja kevadeks on meie kooli esindus kutsutud Peipsi järve päevadele.

Kohtusin seal väga toredate inimestega ja sain nendega koos naerda. Õppisin vene keelt rohkem kõnes kasutama. Sain võimaluse teha koostööd täiesti võõraste inimestega ja õnneks oli see ka meeldiv kogemus.

Annika Õunapuu

Alguses ei tundunud kogu see projekt eriti tore, aga projekti lõpus, Kallastel, oli selline tunne, et tahaks mõneks päevaks veel jääda. Me tegime seal selliseid asju, mida meist Tamsalu omadest ei olnud keegi varem teinud, mis olid meile mingil moel kasulikud ja mida oli väga huvitav teha. Kõige põnevam oli minu meelest reklaami tegemine: kõik lapsed olid segamini gruppidesse jaotatud ja pidime ülja mõtlema teema ning selle siis lavastama. Üks ülimalt tore Kallaste kooli õpetaja, kes ei rääkinud väga hästi keelt, juhendas meid suurepäraselt ja me saime temast tegelikult väga hästi aru, temaga oli ka teismeline kaameramees kaasas. Mulle meeldis ka väga disko, millest võtsid peaaegu kõik kaasa tulnud Tamsalu kooli õpilased osa. Kallaste kooli õpetajad ja õpilased on väga omapärased, heatahtlikud ja sõbralikud ning kindlasti võtan ka tulevikus sellistest projektidest osa.

Roosi Hallik

Sain uusi sõpru. Õppisin natuke vene keelt. Õppisin iseennast ja teisi meikima.

Rutt Valdok

Kallaste kõige parem koht. Õhtul sai väga palju nalja. Tegevused olid huvitavad. Sai uusi vene sõnu teada.

Samuil Mihhailov

Aime Tops

Kokkamise töötoas

Foto: Sirje Luik

Rahvuslikud mustrid lavale

Foto: Sirje Luik

Lõpetamine Kallastel

Foto: Sirje Luik

Hans Puurand, Bribie Islandi eesti mees

Hans Puurand on oma elu enam kui kümmekond aastat sidunud koos oma kaasa Kullaga Brisbane lähedal Bribie Islandiga, kus neil väga ilus maja Vaiksest ookeanist saare südamesse kaevatud kanali ääres. Kui kodueestlased pidid kaua oma välismaal elavate sugulaste elule kaasa elama vaid kaugelt saadetud värvipiltide järgi, siis tekkis vahel kodustel väike illusioon, kui ilus see elu vabas maailmas eestlastel peale teist maailmasõda võis olla.

Hans ja Kulla Puurand Brisbanes, ikka optimistlikud ja elurõõmsad

Ega meie rahvuskasas, on nad kodus või kaugel, oma eluraskustest-muredest just väga rääkida ju eriti ei taha. Ehk viimasel ajal, kui kontaktid sugulaste ja sõprade vahel üha enam vahetud, siis on hakanud vanemaks saanud eestlased enam rääkima palju enam ka elust, kuidas see tegelikult on olnud. Kuid midagi pole öelda, seda peab rõhutama – vabas maailmas oli küll raske, ja oli neidki, kes nendes raskustes murdusid, aga siiski tänu vabadusele said paljud eestlased endale luua väerika vanaduse, mis küll vahel kodumaast kaugel, aga ta enda kätega loodud.

Seda meenutan siin kahel põhjusel, et need, kes kodus vahel langevad olnud aegade suhtes lapsepõlvenostalgiasse, unustades nüüd vabades oludes selle meeleheite, mida tekitas vabaduse puudumine.

Teiseks palusid mitmed vanemad eestlased, seda rõhutada, et kodus olevad sugulased siiski ei arvaks, et vabas maailmas tulid majad ja majanduslikud võimalused kuidagi kergemalt kätte. Ei tulnud kergemalt, vaid vabas maailmas oli suhe inimese panuse ja võimalusega selle töö eest tasu saada ausamad. Kui inimene väga palju tööd tegi ja samas pikka aega väga kokkuhoidlikult elas, siis mingil hetkel selle töö tulemus kuidagi ka kogunes, et sai ka väliselt nähtavaks. Seda enam, kui osa kodumaalt lahkujaid, olid üle keskmise andekad või üle keskmise töökad.

Kui vaadata Hans ja Kulla Puuranna praegust kodu, siis võiks see olla illustratsiooniks meie suvalises ajakirjas, mis armastab tutvustada meie noorema põlve edukate ärieste-advokaatide kodusid, sest kõik elemendid on selles koduüldis olemas. Ilus maja kanali ääres, oma paadisild maja ees, kus ootab oma mootorpaat, millega saab soovi korral ookeanile sõita. Kuid selles majas elavad mees ja naine, kes tõeliselt kadestamisväärselt tegusad ja aktiivsed.

Hans Puurand, kes sõitis Austraaliasse asudes pikka aega merd meremehena ja teenis laevaelektrikuna oma mundryle isegi kolm päela peale, oli seejärel elektrivõrkude ehitusele spetsialiseerunud suures USA firmas insener, kelle käe alt tulid nii ehitusjoonised kui kelle vastutusalaks oli järelevalve nende plaanide teostamise eest.

Nüüd kui vanust juba 84 aastat, on ta tegev Bribie Islandi vabatahtlikus merepäästes, ja vähemalt neli korda kuus teeb ta veel raadiovalveid merepäästejaamas.

Hans Puurand on veel 84-aastaselt tegev kohalikus merepäästes

Ta ise ütleb, et muidu on igav niisama kodus istuda. Liialt kaua sai merd sõidetud ja vana meremees tahab veel midagi endast anda. Seega, kui keegi eestlastest peaks Austraalia vetes seilama ja vajab Brinie Islandi lähedal abi, siis võib ta raadio teel saada ühendust ka eesti mehega, kes valmis panema mängu enda ja oma kolleegide oskused, et hädas olivaid aidata.

Hans Puurand nagu ka tema isa pole mehed, kes olnud väga kahetseksid, aga eks ikka meenub aasta 1948, kui nad koos perega Saksamaalt üle Prantsusmaa Austraaliasse tulid. Marsellei sadamast Prantsusmaal väljunud Itaaliale lipu all olnud laev läbi Suessi kanali tulnud põgenike laev saabus mitme kuuse reisi järel Austraalias Melbourne sadamasse.

Mõned aastad tagasi kirjutas üks ajakirjanik Austraalias sellest laevareisist raamatu, kus palju raamaturoumi pühendatud ka Puurandade perele. Hans Puurand pole just õnnelik, et ta seda veidi jultunud ajakirjanikku usaldas ja seetõttu lööb ta käega ning nendib, jäägu selles raamatus kirjutatu selle ajakirjaniku hinge.

Hans Puurand kommenteerib aga, et see Itaalia laev oli suhteliselt lohakalt ja odavalt ümber ehitatud põgenike vedamiseks Euroopast Austraaliasse ja kindlasti üks aeglasemaid laevu, millel tema elus tulnud olla. Teiseks sai ta noore poisina itaalia spagetti mürgituse, sest kui ikkagi nii pikka aega olid laevas söögiks vaid makaronid, siis ühel hetkel ei suutnud organism neid enam vastu võtta.

Kuid see polnud siiski aastal 1948 suurim probleem. Verner Puurand oli oma loomult hea diplomaat, kes oskas väga erinevate inimestega erinevates riikides oskuslikult läbi rääkida. Kuid juba teise maailmasõja järel, oli ta kodumaal NKVD poolt kuulutatud tagaotsitavaks, keda püüti igasuguste vahenditega kätte saada ja NSV Liitu toimetada.

Kuid kindlasti oli Verner Puurand mees, kelle tegemiste suhtes leidis igal ajal ka kadestajaid. Ta ise kirjutab oma tegevusest Saksamaal, kus ta päris põhjalikult kirjeldab, kuidas tal õnnestus oma 42 sünnipäeva hommikul vabastada päris suur rühm eesti mehi USA kontrolli all olnud sõjavangide laagrist ja seda praktiliselt NKVD polkovniku nina all.

USA arhiivid veel ootavad uurimist, et saada USA poolne pilt Verner Puuranna saatusele, aga seni saab öelda, et kui ta ise kirjutas, et kuigi USA võimud lubasid talle USAsse jõudmisel isegi päris kõrget positsiooni sõjaväe valdkonnas, siis olevat tema USAsse asumist formaalselt takistanud tema tervis.

Igatahes meie teadmised on täna need, et ta otsustab 1948, et loobub USAsse püüdlmast ja selle asemel püüdis pere tuua veel ebakindla tulevikuga Euroopast Austraaliasse.

Austraalia kasuks langes otsus Verner Puuranna ämma tõttu, sest kui pagulastele oli suureks probleemiks nii Inglismaale, USAsse, Kanadasse või Austraaliasse kolimisel – et oli vaja leida sponsor, kes selles riigis võtaks vastutuse pagulaste eest enda kanda või muidu tuli nõustuda praktiliselt kõige väiksemate õigustega pagulase staatusega, kes oli ka uuel asumaal mõnes mõttes tõugata-lükata.

Kuna nii Verner Puurand kui tema abikaasa Frieda Puurand (sündinud Virve) olid Narvast pärit, siis tuli välja, et neil leidsid Austraalias Brisbanes sugulased, kes olid enne esimest maailmasõda elanud Peterburis ja kes olid just bolschevike eest Austraaliasse põgenenud.

Kahe aastakümne jooksul oli nende pere saanud Brisbanes majanduslikult jalad alla ja neil oli nüüd võimalus aidata kohane da uue asukohamaaga ka sugulastel Eestist. Seega said Puurannad alustada oma elu Austraalias vabade välismaalastena ja ei pidanud tegema läbi põgenikelaagrite perioodi.

Kuid ega see vaba välismaalase staatus polnud ka vaid meelakumine. Verner Puurand tuli Austraaliasse, aga juba enne oli saanud teada tema kohta Austraalia luurele. Austraalia riigina hakkas osalema maailmas tõsiselt sõjalistel missioonidel Inglismaa vahendusel alates esimesest maailmasõjast. Teises maailmasõjas löödi juba päris tõsiselt kaasa ja nüüd tahtis ka Austraalia luure leida Euroopast tulnud inimesi (ohvitseri), et kasutada nende oskusi enda luure huvides.

Austraalia luure kogunes päris suur dokumentatsioon Verner Puuranna ja ta pere kohta, eesmärgiga saada kokku mõjutusvahendid, mis sunniks Verner Puuranda nõustuma tagasi minema NSV Liitu, et täita juba Austraalia luure ülesandeid. Samal ajal NSV Liidust NKVD kogus materjali, et leida Verner Puurand üles ja nõuda asukohamaalt tema tagasisaatmist Eestisse.

Verner Puurand oli hakanud juba aastal 1940 taotlema enda sõjaväeliste oskuste alusel tüürimehe dokumente, et ta saaks vajadusel leiba teenida ka tsiviillaevadel. See võttis segastel aegadel palju aega ja talle väljastati tüürimehe paberid Eestis juba Saksa ajal.

Kuid paraku ei tahtnud Austraalia võimud tema dokumente aktsepteerida ja mingi aeg pidi Verner Puurand elama nähtamatu surve all, kus tema vastu oli võimude poolt korraldatud selline nähtamatu klaassein, mis ei lasknud tal endale väärilise ameti kaudu perele leiba teenida.

Lõpuks pidi tüürimehe paberitega allveelaeva komandör nõustuma madruse kohaga laeval, sest sellest olukorrast oli vaja kuidagi välja rabeleda. Puurandade sugulase Peter Kondrasc-

hoffi poeg oli jõudnud Austraalias merel juba vanemmehhaaniku ametini, kuid Puuranna pere mehi takistas esialgu väga lihtne põhjus, neil oli vaja ära oodata Austraalia kodakondsuse saamine, mis võttis üldjuhul aega kuni seitse aastat.

Kui Verner Puurand ei saanudki meremehena end Austraalias realiseerida (lihtmadrusena töö polnud just see meretöö, mida ta oskas ning väär), aga juba vanem poeg Hans suutis saada ka väikse õnnega pooleks laevadele ja murdes selle bürokraatia rõnga enda jaoks, teenis välja merel elektrimehena laeval peaaegu maksimaalse koha, mida ilma kõrgema merehariduseta oli üldse Austraalias võimalik.

Mingil hetkel unistas nii Verner Puurand kui poeg Hans, et kui laheneks kodakondsuse küsimus, siis ehk õnnestuks Puurand nooremal ehk pääseda Austraalia kodanikuna ka sõjalaevadele, aga sel ajal oli liialt palju neid mehi Austraalia endalgi, et nad vajanuks pagulast Austraalia mereväkke.

Huvitaval kombel tulid vahel tagasilöögid sealt, kus poleks ehk oodatud. Kui sugulane vana Peter Kondraschoff oli äri-meis, kes põgenenud Peterburist bolševike eest ja bolševismi ees illusioone ei omanud, siis paraku noorem põlv selles peres olevat muutunud Austraalias aga hoopis enamlaste usku.

See kestnud küll hetkeni, kuni nooremal Kondraschoffil tekkinud võimalus NSV Liitu külastada, mis toonud noorema mehe kohe maa peale tagasi, aga kuna ka Austraalias olid ajad, kus valitsus võitles igasuguse vasakpoolsuse vastu, siis olles sugulane Austraalia võimude jaoks veidi kahtlase perega (just noorema põlve pärast), siis valitsusametnike poolt laiendati vastutust ka sugulastele üpris kergel käel ja ilma suurem lisakontrollita.

Tekst ja fotod: Peeter Järveld

Brisbane föderaalpolitseinik, kes oskab ka eesti keelt, on Mart Puuranna poeg Leif Puurand (fotol koos abikaasaga)

Oma paadisild maja ees, kus ootab mootorpaat, millega saab soovi korral ookeanile sõita.

Hans Puuranna kodu ajalugu vaatamas

Kultuurikalender, novembrikuu

01. november (T) kell 15.00
 02. november (K) kell 19.00
 11. november (R) kell 10.00
 11. november (R) kell 18.00
 11. november (R) kell 20.00
 12. november (L) kell 19.00
 13. november (P) kell 9.00-14.00
 13. november (P) kell 13.00
 19. november (L) kell 16.00
 24. november (N) kell 18.00
 24. november (N) kell 20.00
 27. november (P)
 27. november (P) kell 10.00-18.00
 28. november (E) kell 9.00-17.00

Ettevõtluspäev
Hingedepäeva kontsert. Pilet 2€
Nägemiskontroll. Info ja registreerimine 53232454
KINOÕHTU Lastele: „**Õed vampiirid**“ Pilet 2€
KINOÕHTU Täiskasvanutele: „**Luuraja ja luuletaja**“ Pilet 4€
Piirkonna huviringide hooaja avapidu. Pilet 5€
Mardilaat. Korraldaja FIE Silvi Pärn
Maakondlik eakate pidupäev. „**Vanaisa ja ...meri**“ Pilet 3€
Tamsalu linna ja valla sünnipäev. Tasuta
KINOÕHTU Lastele: „**Õed vampiirid**“ Pilet 2€
KINOÕHTU Täiskasvanutele: „**Luuraja ja luuletaja**“ Pilet 4€
1. advendi tähistamine
Rahvahääletus
Rahvahääletus

Detsember, eelinfo

03. detsember (L) kell 19.00
 06. detsember (T) kell 11.00-14.30
 10. detsember (L) kell 19.00
Tantsurühm Virvering tähistab 35. juubelit kontserdiga
Doonoripäev
Vana Baskini teatri suvelavastus “See on minu pidu ja teen mis tahan”
 Piletid 13€ ja 15€. Info ja broneerimine 32 30 968

Surfajate paradiisirand Gold Coust’is Bresbane lähed-

Hans Puurand arvas, et kui esmakordselt Austraalias ja jõutud Brisbanesse, siis tuleb need kuulsad Gold Cousti rannad ära proovida. Kuidas sa ütled, et ei taha käia rannas, mille nimi surfarite paradiis. Rannad on muidugi imelised ja need siin Läänemere ääres harjunule vajavad tõesti harjumist, et mitte mõttetult oma elu ohtu seada. Kui meri oskab oma jõudu näidata, siis ookeani lained on seda enam võimsad.

Gold Cousti rannad on pehme liivaga, aga kui laine liigutab liiva, siis kohe tunned, kuidas liivasegune vesi sinu naha kallale läheb nagu liivapaberiga. Samuti tuleb teada kohalike tarkust, et ookeani rannas lainele selga ei tohi pöörata.

Aastal 2018 saab 70 aastat, kui siia Brisbane juurde tuli Euroopast sõjapõgenikena suur hulk eestlasi.

Sõjast kurnatud inimesed, kes pidid Austraalias esialgu rinda pistma raskustega, mis olid sellesse riiki ja kultuuri sisselamisega, olid üldiselt keskeltläbi siiski rahul, sest neil oli hoopis teine mõõt eluraskustele ja need Austra-

lia raskused olid küll vahel kiruma panevad, aga neid ei saanud võrrelda ohtudega, mille eest oli siis Euroopast siia oli tulnud.

Kuigi oli ka neid eurooplasi, kes nendes Austraalia karmides oludes siiski murdusid, enne kui suutsid hakata nende uute oludega harjuma. Kuid kui need sõjajärgsel ajal Austraaliasse saabunud eestlased hakkasid oma elu uuel asukohamaa kommete järgi hakkasid kohaldama, siis nad avastasid, et Austraalia kliima võimaldab teatud mõnused, millega kodumaal meie lühikeste suvede ajal olid veidi kokku puutunud, aga mõned isegi eriti mitte. Sel ajal, kui eestlased tõesti pidid väga säästlikult elama, olid tollase Austraalia rannamõnu veel päris odavad.

Täna on suvitamine Gold Cousti randades rahvusvahelise turismiäri poolt tehtud ikkagi suhteliselt kalliks, sest kõik mis üldse võimalik, on osatud teha tasuliseks. 1950ndatel aastatel olid need meie inimestele lausa lõputuna tunduvad imelised liivarannad avatud ka nn metsikutele puhkajatele, kes võisid vabalt leida endale rannas koha, kuhu sai telgi üles

panna. Toidupuudust Austraalias polnud ja see oli suhteliselt taskukohane ehk siis olid toidud ja toiduained, mida võis endale lubada ka väiksema rahakotiga eestlane.

Täna on soovi korral süüa mitte restoranis vaid lõuna ajal, milleks siis just paar tundi, on kõrtsides lõunasöögi aeg ja kus saab päevaroad või siis need kartulid ja kala, kätte väga taskukohase hinnaga. Kõrtside portsjonid on sellised lihtsa töömehe kõhu järgi, et daamidil tekib nendega hakkama saamisega vahel probleeme, kuid asjatundjad väidavad, et USAs on lihtsa mehe portsud siiski veel suuremad.

Kuigi söök oli Austraaliasse elama asunud eestlaste jaoks oluline ka puhkuse ajal, oli väga oluline, et saadi täiel rinnal ja eriti lapsed, nautida päikest ja suplemist soolases ookeanivees. Austraaliasse saabunud eestlastele jõudsid siia järele tegelikult osaliselt ka Euroopast alguse saanud liikumised, mis siis olid USAs jõudu kogunud ning seejärel siis hakanud üle maailma levima.

Oma identiteeti otsival Saksamaal veel enne natside võimuletulekut oli hakanud levima

Surfajate paradiisirannas
Gold Coust’is

FKK liikumine, ehk siis oma keha varjamisest loobumise liikumine, mis eriti laialt enne teist maailmasõda Eestisse vist ikkagi ei jõudnud. Kuid liikumine, mis propageeris päriselt päevitamisel ja rannamõjusid nautides loobuda riietest, siis selle laiemaks mõjaks olid rannariiete üldise moe muutused, mis nii meeste, aga eriti naiste rannariided tõesti minimaliseerisid.

Meie rannamoe ajaloo uurijad võiksid üle vaadata Austraalias elavate vanemate prouade albumid ja te leiata sealt tõelisi bikini moe suurepäraseid fotosid.

Sel ajal veel noored, saledad ja ilusad eesti naised nautisid päikest ja randa, püüdes üle saada selle uue rannamoe paljastuse esialgsest võõristusest.

Kui me täna tulles Eestist Austraaliasse ja kohtudes siinsete eestlastega saame vaid imestada nende hea tervisliku seisundi üle, kuigi nendegi elu pole olnud mitte kunagi kerge, siis ehk oli just selle päikesepuhkuse kiire omaksvõtmine üks neid võtmeid, mida kodus elavate eestlaste noorem põlvkond alles nüüd aktiivselt on omaks võtnud. Austraalias vanemad eestlased on seda puhkust au sees saanud pidada aga isegi juba seitsekümmend aastat. Selline eluviis kuulub nende elu hulka.

Tekst ja fotod: Peeter Järveldaid

Hõimupäevad koolis

14. oktoobril käis Tamsalu Gümnaasiumis esinemas Udmurdi Ekton Korka Folkloori-ansambel.

Ekton Korka Folklooriansambli juhhib Andrei Prokopjev. See oli mõnus seltskond Udmurdimaalt Iževskist. Ansambel sai alguse kodukandi kultuurimaja kogunemistest, kus mängiti ehtsat rahvamuusikat, tantsiti põliseid, ilustamata ja koreograafilise seadeta pärimustantse ning mängiti vanu rahvalikke mänge. Tantsud ja pillilood olid kõik väga hoogsad ja lihtsalt kiskusid kaasa plaksutama.

Põnevaks läks siis kui noored udmurdid võtsid lavale meie kooli õpilasi. Nad võlusid tantsusammud välja tantsukaugemateltki lastelt.

Tähtis oli rütmitunnetus ja lavale vaadates tundus, et õpilased nautisid nende tantsude õppimist.

Pärast kontserti kogunes väike seltskond ansambli juurde, et võtta autogramme. Oli tore kontsert.

Esmaspäeval ja teisipäeval õppisid hõimurahvaste laulumänge algklasside õpilased.

Selgeks õpiti Ungari laulumäng „Šooder“, Soome lau-

Hans Puurand koos loo autoriga

lumäng „Bingo“ ja „Rits rats rundipumm“

Huvijuht Sirje Luik

Ühised tantsud külalistega

Foto: Sirje Luik

Käisime piimandusmuuseumis

Septembrikuu on Eesti toidu kuu. 27. septembril käisid Vajangu Põhikooli lapsed õppekursioonil Imavere piimandusmuuseumis. Seal ootasid meid Oskar, Mati ja giid Tiina. Oskar ja Mati olid tegelikult kujud. Kunagi töötasid meiereis sellenimelised inimesed. Giid Tiina rääkis meile meierei ajaloost. Imavere Piimandusmuuseum asutati aastal 1976 ning asub Järva maakonnas, Imavere endises meierei hoones. Tiina rääkis meile, et piima toodi taludest meiereisse hobustega. Piimanõusid oli päris raske tõsta. Piimakogus pandi kirja piimaraamatusse ja selle järgi sai ka hiljem raha.

Tiina rääkis meile, et piimast eraldati meiereis koor ja lõss. Koorest tehti võid ja lõss anti loomadele söögiks. Või tegemisel jäi järgi pett, mida on inimestel kasulik juua. Mitmes ruumis nägime selle tööga seotud nõusid ja masinaid.

Foto: Marju Veeberg

Lõpuks jagati meid rühmadeks. Iga rühm sai vahukoorepaki, veidi piima, kausi, kondenspiimapaki ning vispli. Me vispeldasime käsitsi koort nii kaua kuni ta oli paraja paksusega. Segasime aeglaselt hulka kondenspiima ja kõik viidi sügavkülma. Meie saime süüa eelmise grupi poolt tehtud jäätist. See maitses väga hea.

Nüüd teame kuidas tehakse piimast võid, kohupiima, jogurtit, kodujuustu, jne. Nüüd oskame kodus ise jäätist teha.

Kristjan Välimäe, 5. klass

8. klasside õppekäigust Tartusse Ahhaa Teaduskeskusesse

21. oktoobril, esimese õppeveerandi viimasel päeval käisid 8. klassi õpilased Tartus Ahhaa Teaduskeskuses.

Kuna 21. oktoobril tähistati meie koolis ettelugemise päeva, luges õpetaja Mare meile bussis peatüki Leelo Tungla raamatust „Seltsimees laps“.

Kui Ahhaa keskuses jõudsimme, rääkis giid Katja keskuse reeglitest ning jagas käepäe-lad. Seejärel saime minna keskusega tutvuma. Saime saali kohal oleval köiel jalgrat-taga sõita, end lae alla tirida, vaadata end kõverpeeglist, teha erinevate „instrumenti-dega“ muusikat, teha endast ja oma sõpradest lõhkeva õhupalliga foto (need olid eriti toredad), vaadata kalu ning teisi mereelanikke, tekitada tornaadot ja näha palju muud huvitavat.

Külastasime näitust „Ahhaa, annab mängida“, kus igapäevased mängud ja mänguasjad olid mitu korda suuremaks tehtud, kui nad tegelikkuses on. Käisime Tartu Ülikooli arstiteaduskonna üliharuldasi meditsiinikollektsioone vaatamas. Kohati oli natuke hirmus.

Osalesime kummikarude DNA töötoas, kus giid Luize-Ingrid rääkis meile DNAST. Saime teada, et DNA määrab meie geneetilise info ning selle kodeerimiseks on nelja sümboliga koodisüsteem. Lõpuks tegime kummikarude, traadi ja hambatikukude abil ka „oma DNA“. Tore oli. Eriti meeldis, et paar kummikaru sai ka suhu pista.

Teadusteatri etendusel „Õhk“ näitas giid Artur väga huvitavalt, missugustest gaasidest õhk koosneb ning mida nendega veel teha saab. Mauro-Markko ja Mari-Liis said ka etenduses osaleda. Nimelt pandi nende käe peal (turvavarustust kasutades muidugi) põlema vatituust. Katsest tehti niisugune järeldus: naiste käes saavad kõik asjad kiiremini otsa. Teadusteatri lõpetuseks korraldas giid päris korralliku plahvatuse. Teadusteatri etendus oli väga tore.

Pärast keskuse külastust käisime söömas ja natuke poodides ning asusime koduteele.

Mõned muljed õpilastelt:

Ahhaas sai palju nalja.

Oli huvitav. Väga lahe töötuba oli. Siiaaani pole ma julgenud selle rattaga sõitma minna.

Minule jäi see meelde kui lahe viimane päev enne sügisvaheaega.

Teadusteater oli kõige parem.

Ahhaas olid vägevad atraktsioonid.

Ahhaas sai tegeleda paljude asjadega, mis pakkusid paljudele huvi.

Tamsalu Gümnaasiumi 8. klassi õpilased ja klassijuhatajad

Ametite päev Krõlli lasteaias

Oktoobri lõpus toimus Tamsalu Lasteaias Krõll koos-töös lastevanematega erinevaid ameteid tutvustav nädal, kus vanematel oli võimalus lastele tutvustada oma elukutset.

Meie kutsusime oma 2-3aastastele Tibudele külla Roos'i isa Egon Leemetsa, kes on tööõpetuse õpetaja ja osava-te kätega meistrimees. Ta oli lahkesti nõus meie lapsi juhendama ja aitama väikese purjepaadi ehitamisel.

Isa Egon näitas lastele erinevaid tööriistu nagu haamer, saag ja akutrell, mille üks Tibulaps „ristis“ aputrelliks ning nendega läks meisterdamine lahti. Suure töö oli Egon juba eelnevalt ise teinud: siledad paaditoorikud ootasid tegijaid ja tööriistade kasutamine oli tehtud

Paadi meisterdamine on tõsine töö!

lastele ohutuks. Paat valmis kolmes etapis. Kõigepealt sai iga laps koos Roos'i isaga puurida akutrelliga oma paadile masti jaoks augu. Õpetaja Marisega koos saeti paraja pikkusega mast ja õpetaja Kadi juhendas purje kaunistamist. Kui iga detail valmis sai, aitas onu Egon paadi kokku panna. Suur oli laste rõõm purjepaadist, millele ta oli ise masti saaginud, augu puurinud ja purje joonistanud. Nüüd saab kodus laevu ujutada!

Täname isa Egon Leemetsa toreda hommikupooliku ja kannatliku juhendamise eest!

Maris Egors ja Kadi Klaasimäe

Tibu sõimerühma õpetajad

Saime hakkama – iga ühel oma paat!

Fotod: Viuu Uudam

9.b loomade varjupaigas

Eelmisel aastal otsustasime jõulude ajal loospak-kidest loobuda ja teha midagi kasulikku. Jõudsimme järeldusele, et toetame Virumaa lemmikloomade varjupaika. Kuna juba eelmisel aastal saime var-jupaiga töötajatelt palju positiivset tagasisidet ja nägime, millise ilmega vaatasid meid varjupaiga loomad, otsustasime ka sel aastal head teha. Sel-lel aastal esitasime üleskutse „Mina aitan“ 5 - 12. klassidele (eelmisel aastal oli toetamine rohkem klassisisene). Kraami sai kogutud palju rohkem kui eelmisel aastal ning sel aastal toodi kõike: kas-siliiva, tekke, krõbinaid ja isegi üks kassimaja.

Ühel oktoobrikuu reedesel päeval läksimegi asju varjupaika ära viima. Sõit kulges üsna vaikselt, sest mäletati veel eelmisest aastast haledalt anu-va näoga loomakesi. Sinna jõudes andsime asjad üle ja läksime loomi vaatama. Veidikenegi tõstis meie tuju, et saime kasulikud olla mõne koera ja-lutamiseks. Oli väga südantsoojendav näha nende säravaid silmi neid jalutama viies, kuid kui oli aeg neid tagasi nende aeda viia, oli pettumus suurem. Oli raske vaadata neile silma, selles peegeldus nii palju, seal oli kõike: kurbus, pettumus, segadus.

Minu arvates peaks olema igal klassil õppekäik loomade varjupaika, võib-olla ei loobutaks siis lemmikloomadest nii kergekäeliselt. Kindlasti said 9.b klassi õpilased õpetuse, sest tegelikult on varjupaigas käik enamikule inimes-tele raske: on raske vaadata loomi, kelle nägu peegeldab suurt pettumust ja kurbust. Seepärast

sooviksingi panna kõigile südamele - ärge võtke lemmiklooma kergekäeliselt ja kui olete jõudnud otsusele, et soovite lemmiklooma, siis ärge loobu-ge temast hiljem - ka tema on pereliige.

Tahaksin ka seda südamele panna, et kui olete jõudnud kindlale otsusele, et soovite endale lem-miklooma, siis käige kõigepealt varjupaigas, and-ke ühele varjupaiga loomale uus võimalus. Üks 9.b klassi tütarlaps otsustas just nii ühe kurva koe-ra silmad särada panna.

Tehke seda ka Teie, sest lemmiklooma koht ei ole varjupaigas!

Geiri Suur

9.b klass Virumaa loomade varjupaigas

Fotod: Geiri Suur

Koolivaheaja mitmekülgsed tegevused

Juba augustikuus mõlkus meelel, kuidas sisustada koolivaheaega? Valmis projekt „Sportlik ja pärimuslik koolivaheaeg”. Projekt nägi ette kaasata erivanuses õpilasi koolivaheajal toimuvatele üritustele.

Igale vanuserühmale oli erinev kellaaeg. Eelnevalt kirjutasin üritustest kooli kodulehel ja Facebookis. Algklassiõpilased said registreerida klassijuhataja juures. Suuremad said registreerida iseseisvalt registreerimislehtedele.

Projekti kirjutamisel arvestasin, et igale lapsele ei meeldi kokamine või pillimäng, aga meelsasti tegutseks maastikumängul või pallimängudes. Läbi huvitavate tegevuste saavad õpilased uusi teadmisi. Välja oli kuulutatud kokkamispäev, maastikumäng tõukeratastel ja täpsusvisked, õhupalli modelleerimispäev, kandlemängupäev, pallimängupäev.

Nüüd on kaks vaheajapäeva möödas. Kokkamispäeval, esmaspäeval, 24. oktoobril, õpiti tegema vahvlitainast ja küpsetati ise vahvleid. Töö käis neljastes gruppides. Oli nii poisse kui tüdrukuid. Igatahes vahvlid said tehtud ja äragi söödud. Teiseks taignaks oli muffinite tainas. Ka muffinid kerkisid ilusasti. Kaunistasime muffinid šokolaadiga. Saadi veel teada, millest teha porgandikooki.

Teisipäevane päev, 25. oktoober, oli jahe ja sajune. Kohal olid need kümme last, kes lumesadu ei kartnud. (Registreeritud oli hulga rohkem. Küllap nad kartsid sajast ilma.). Tõukeratastega

Kokkamispäev

Julge olla silmapaistev!

Eelmisel aastal jättis liikluses elu 24 jalakäijat, kellest 16 said surma pimedal ajal. Hukkunutest vaid kolm kandsid helkurit.

Eestlaste meelestatust helkuri vajalikkuse osas on ülikõrgeviimaste küsitluste kohaselt on see näitaja üle 14-aastase elanikkonna seas 91% ja ja laste puhul suisa 99%. Tegelikuses kinnitab enda rõivale mõne nähtavaks tegemise vahendi vaid 66 % täiskasvanutest. Reeglina on nad naised, üle 65-aastased; maakonnakeskuste, väiksemate linnade ja alevite elanikud ning inimesed, kes liiguvad võrdselt nii autoga kui jalgsi. Kuidas aga säästa nende elusid, kes ei kanna reflektorit seetõttu, et pole leidnud sobivat või on kord ostetu ära kaotanud? Valdavalt on nad 19-34-aastased, mehed, tallinlased ja igapäevased autosõitjad.

Tõenäoliselt on paljud jalakäijad pimedas liikudes imestanud, miks autojuhid neid ei näe. Roolikeerajad seevastu on üle elanud mitmeid ehmatusetki, kui tee äärde ilmub ootamatult tume siluett, mis sama müstiliselt, kui ilmus, ka kaob. Nottinghami teetöoline Percy Shaw oli pea 80 aastat tagasi valgustamata teel sõites samas situatsioonis. Oma abitus ja ebatavalises olukorras tekkis tal aga geniaalne idee, mis viis helkuri leiutamiseni. Nimelt märkas mees teepervel kassi, kelle silmad peegeldasid autotulede valgust. Kassi, aga ka süvaveekalade ja maismaakiskjaliste silmade võime peegeldada silmadele langenud valgust, saigi esimese helkuri tehnoloogilise lahenduse keskmeks.

Eri suuruse ja kujuga jalakäijahelkuri kõrval on viimastel aastatel lisandunud palju innovatiivseid lahendusi, mis pakuvad iseseisvalt või koos klassikalise helkuriga pimedal ajal liikudes tõhusat kaitset. Maanteeameti, Prike ning kindlustusseltside Seesam, IF ja PZU koostöös sündinud helkurkampaania „Olen silmapaistev“ fookuseks ongi nende tutvustamine ja seeläbi inimeste inspireerimine.

Võime kindlalt väita, et valik on lai ning igapähe jaoks on olemas sobiv toode. Kindlasti peab aga arvestama, et kõigil toodetel ei pruugi kehtivat sertifikaati olla. Kuigi kasutatud materjal võib vastata tehnilistele nõudmistele, ei ole väiketootja jaoks alati põhjendatud taotleda aja- ja ressursimahukat CE-märgistust. Teisalt kuluvad helkurribadega rõivad ja helkur-sprey'ga üle pihustatud esemed kasutamise käigus ning nende peegeldavad omadused aja jooksul kahjustuvad. Helkurribadega väliriiete

asuti maastikumängu ülesandeid täitma.

Esimeseks ülesandeks oli vaja üles otsida 5 numbrit, mis oli riputatud puuksale, sirelipöösasse, postile, kivi peale ja takjaoksale.

Teiseks pidi üles leidma mõistatustekast ja ühendada mõistatus vastusega.

Kolmas ülesande lahendamiseks pidi oskama liita ja lahutada, et teada saada laste pikkused.

Neljas ülesanne tõi lapsed koolimaja ette täpsusviskele. Kõikidele vapratele osalejatele jätkus küpsiseid.

Kooli juurest lahkuti rõõmsatena. Kolmapäeval hakkame õhupallidest koera valmistama, väiksematega modelleerime südameid. Kuidas lilli valmistada, selle tegevuse jätkame suurematele koolipäevadesse.

Õhupallide modelleerimise päev peaks kujunema malastele uueks ja huvitavaks tegevuseks, kus saame kasutada hiljem laste abi ürituste kaunistamisel (näiteks isadepäeva lavakujunduse lilled, lemmikloomapäeva loomakujud).

Kandlemängupäev ja legendide rääkimine on neljapäeval. Laulumänge kapelli „Lustpill“ saatel teeme mardipäeval. Vaheaja viimaseks tegevuseks on pallimängud võimlas.

Kõige tähtsam on, et saada õpilased arvuti tagant aktiivsele tegevusele. Eesti Kultuurkapital toetas projekti 95. euroga.

Huvijuht Sirje Luik

Maastikumänguks valmis

Fotod: Sirje Luik

keskmiseks „elueaks“ peetakse kuni 25 pesukorda.

Liiklusohutuse seisukohalt on kõik uudsed lisavahendid enda märgatavuse suurendamiseks aga väga soositud. Ülekäigural, kõnniteel või bussitaskus oodates, aga ka maanteel teed ületades ei paista vaid ühele kehapoolele kinnitatud reflektor sõidukijuhile piisavat hästi ning tal ei jää aega ohuolukorrale adekvaatselt reageerida. Sestap on soovituslik kanda korraga mitmeid eri funktsiooniga valgustpeegeldavaid tooteid, millest üks peaks olema sertifitseeritud. Toome välja neist kõige põnevamad, mis sobivad nii noorele kui vanale, tervisesportlasele kui ka pühapäevajalutajale.

10 ägedat võimalust olla silmapaistev:

Helkuraerosool on mugav pihustatav vahend jalgrattaraamile, lapsevankri ratastele, rõivastele, jalatsitele, seljakotile ja kiivriale. Saadaval erinevate materjalide jaoks. Arvestada tuleb, et helkursprei-kiht ei püsi igavesti, seetõttu peab esemeid regulaarselt aerosooliga värskendama.

Laetav helkur koosneb plastmassist helkurist ja silikoonist kestast, mis helendab peale loodusliku või tehniliku valguse käes laadimist. Sobib eriti keskkonda, kus on kehv või olematu tänavavalgustus. Mugav paigalda riiete, selja- või koolikoti külge.

Rattassusside katted on enamasti neoontoonis, et tagada hea silmapaistvus. Lisaks sellele kaitsevad jalanõusid ka pori ja mustuse eest ning tagavad lisasoojuse.

Helendav seljakotikate on erksat värvi ja kaetud valgustpeegeldavate ribadega, mis tagavad pimedal ajal nähtavuse kuni 100 m kaugusele. Veekindel materjal kaitseb koti sisu ka vihma eest!

Helkurtraksid on saadaval eri lõigete ja disainiga. Sobivad nii tervisesportlasele, jalg- kui ka mootorratturile. Efekti tagavad neonvärv ja helkurribad. Elastne vöö aitab enda kehakuju järgi suuruse parajaks timmida.

Helkurlõngast ja -niidist tooteid saab osta valmiskujul, kuid käsitööhuvilise jaoks on olemas ka spetsiaalne helkurniit, mis saldav helkurlõng. Saadaval on ka helkurniit, mida saab koos

SALAKAVAL VINGUGAAS

Peavalu, nõrkus, väsimus, iiveldus, oksendamine.. Haigestumine grippi? Ei, hoopis vingugaasi (CO) mürgituse esimesed tundemärgid.

Vingugaas on lõhnatu, maitsetu ja värvitu gaas. Hingates sattub vingugaas inimese organismi, kus see reageerib hemoglobiiniga. Veri kaotab võime transportida hapnikku, selle asemel ringleb organismis hemoglobiiniga reageerinud vingugaas, põhjustades organites hapnikupuuduse, mille tagajärjel inimene lämbub.

Vingugaas tekib igasugusel põlemisel hapnikuvaeses keskkonnas. Vingugaas levib ruumi tulekahju puhkedes, ahjust, mille siiber on liiga vara kinni pandud, garaazis töötavast mootorsõidukist, valesti reguleeritud gaasipliidist või halva tõmbega gaasiboilerist. Oht vingugaasimürgituseks tekib siis, kui ruumis on vähe puhast õhku.

Vingugaasi mürgituse tunnused olenevad sissehingatavast CO kogusest. Väheste koguse sissehingamisel tekib pulseerimine oimukohtades, uimasus, nõrkus, peavalu, kohin kõrvades, iiveldus, oksendamine, pisaratevoolus, köhatamine. Edasi võivad esineda unisus, teadvusekadu, hingamishäired. Raske mürgituse korral kaotab inimene teadvuse, ajutegevus lakkab, saabub surm. Kõige tundlikumad on vingugaasimürgituse suhtes lapsed, hingamis-elundite ja vereringehaigusi põdevad inimesed.

Vingugaasimürgituse kahtluse korral lahku ruumist võimalikult ruttu ja mine värske õhu kätte. Rahuliku ja sügava hingamisega mööduvad kergemad mürgituse nähud mõne aja pärast. Tugevama mürgituse korral tuleb kutsuda kiirabi, sest kannatanu vajab täiendavat hapnikku.

Vingugaasi avastab vingugaasiandur. Paigalda vingugaasiandur vastavalt kasutusjuhendile toa seinale, umbes 0,5-1,5 meetri kõrgusele põrandast. Kogenud spetsialistid soovivad paigaldada anduri n-ö hingamiskõrgusele ehk elutoas tasemele, kus on inimese nägu diivanil istudes, magamistoas umbes padjakõrgusele.

Vingugaasiandur reageerib ohtliku gaasi kontsentratsioonile õhus ning on vajalik ennekõike ruumides. Üks vingugaasiandur on mõeldud kasutamiseks ühes ruumis, kuna seade näitab vaid anduri juures leviva CO taset. Kui vinguvõib tekkida teisteski ruumides, tuleks ka sinna andurid paigaldada. Vingugaasiandur töötab 3 x 1,5V AA patarei toitel. **NB! Pea meeles, et vinguaandur ei asenda suitsuandurit ega vastupidi.**

Liina Järvi, Ida päästekeskus ennetusbüroo peaspetsialist

meelepärase lõngaga mütsidesse, sallidesse ja kinnastesse kududa, kasutada heegeldamiseks ja tikkimiseks.

Helkurkleebiseid on eri kuju ja suurusega, kuid eelistada võiks CE-märgistusega variante. Need tagavad hea nähtavuse nii rõiva selja- kui ka esiosale ja eri kõrgustele paigutatult. Uudse lahendusena pakutakse helkivaid helkurkangast kujundeid, mida saab riiete triikrauga kinnitada.

Helkurteip on tugeva liimiga peegeldav 3M materjal, mida saab sobivasse suurusesse lõigates kasutada igal pinnal. Eriti lihtne on selle abil oma käimiskepid silmapaistvaks teipida.

Helkurpulgad jalgratta kodaratele on efektsed, lihtsalt paigaldatavad sertifitseeritud pulgad, mis helgivad 360 kraadi.

LED jalanõud on led-ribadest tallaga, mida on saadaval nii lastele kui ka suurtele.

Siin toodu on ainult murdosa võimalustest. Helendavad tossupaelad, helkurprossid ja käsitööhelkurid, LED-kõrvarõngad, helkurseljakotid, helkurribadega kodumaine rõivadisain ja palju muud ootab avastamist. Näita, kuidas sina end nähtavaks teed. Lae üles oma foto lehele silmapaistev.ee ja osale auhinnamängus.

Gerli Grünberg, Maanteeamet

Fotod: Laura Arum-Lääts ja Maanteeamet

Maakondlik eakate pidupäev
“Vanaisa ja ... meri”

13.novembril kell 13.00
Tamsalu Kultuurimajas

Esinevad:
Tamsalu
isetegevuslased
ja
RAMMM

Lisaks:
TANTS
Käsitöö müük-
loterii
Piletite õnneloos
Avatud kohvikud!
Sügishaat kultuurimaja
juures 9.00-14.00

Pilet 3€

Piirkonna huviringide
hooaja avapidu

12.novembril
kell 19.00
Tamsalu Kultuurimajas

Kavas:
*** Etteasted kohalikelt ja külalistelt**
*** Tants ja trall**
*** Muud põnevad ajaviidet**
*** Avatud kohvik**

Pilet pealtvaatajale 5€

Orienteerumine

Maakonna 2016. aasta meistriks erinevates vanuseklassides tulid Maire Limberg, Evelyn Himma, Merike Mets ja Aare Limberg.

Endiselt arvukate osavõtjatega kolmapäevakutel tulid koondarvestuses esikohale Maire Limberg ja Evelyn Himma, teisele kohale Kalev Sirge ning

kolmandale kohale Kaili Ots ja Neeme Malva. Neljanda koha omanikud olid Merike Mets ja Aare Limberg.

Ühe etapi korraldasid Tamsalu orienteerujad.

Rein Tops

Uudeküla Bulldogs saavutas Eesti meistrivõistlustel olümpiaragbis II koha!

Pühapäeval, 9. oktoobril toimusid Tallinna Hipodroomil Eesti meistrivõistlused olümpiaragbis. Selle tarbeks pühkis puutsad tolmust puhtaks ka Uudeküla Bulldogs, kes naljatades lubas teha võimsa esituse ning kõige kirkama medali koju tuua.

Peale esimest mängu Tallinna Kalevi meeskonna vastu tundus, et asi oli naljast kaugel. Lääne-Viru veteranid näitasid väga südikat mängu ning võitsid ülimalt tasavärgise mängu seisuga 22:21.

Tuleb veel mainida, et see oli Uudeküla Bulldogside ajaloos esimene võit Tallinna meeste üle.

Viru vägilased ei andnud armu ka tartlastele, võites nende-

vahelise mängu koguni 31:0.

Selleks ajaks kui Märjamaa Vikat oli kõik enda mängud võitnud, sai selgeks, et kulla ja hõbeda mats tuleb just nende kahe vahel.

Finaalmängus kahjuks Bulldogsi veteranidel kõige teravamat minekut polnud ja Märjamaa mehed kasutasid seda ära ning olid ülekaalukalt paremad – Bulldogsil tuli leppida 7:47 kaotusega.

Olenemata viimase mängu tulemusest olid mehed siiski väga rahul oma tulemuse üle.

Tõenäoliselt oli see viimane võimalus näha Bulldogsi lammutamas, kuid nagu öeldakse – never say never!

Alo Leek

Pildid on vasakult paremale ülemine reas: Jaan Lorens, Karmo Lomp, Tõnis Allmäe, Dmitri Okatov, Timmo Potivar, Raido Tammeleht.

Alumises reas vasakult paremale Alo Leek, Harles Tiitsmaa, Sergei Timoškov, Allan Askileiskiri, Kaido Keir.

Korvpall

Tamsalu Los Toros/Viru Haigla alustas vabariigi esimese liiga meistrivõistlusi võõral väljakul Kohila/Telia SK/Webware meeskonna vastu.

Väljakuperemehed tulid väljakule peaaegu uue meeskonnaga. Eelmise aasta meestest olid alles ainult kaks. Meeskonnas teeb kaasa ka kauaaegne Eesti koondislane Andre Pärn. Meil puudusid seekord Andrew Arnold ja Madis Saarmets. Vaatamata seljahädadele aitas meeskonda Mihkel Mager.

Pärast suurepärase mängu karikasarjas Pärnuga ei õnnestunud seekord midagi. Kinnituseks kaotusnumbrid 41:63 (9:15, 19:27, 8:10, 5:11). Visketabavus 2-punkti visetes 9/41 ja 3-punkti visetes 4/22.

Kristjan Keres viskas 11 ja Ainar Villers 8 punkti. Vastaste parim oli Ando Tagamets 20 punktiga.

Lääne-Virumaa esiliiga meistrivõistlustel tuli Tamsalu/Jakon Ehituse esimeseks vastaseks kodusaalis ühtlaselt tugev Hulja meeskond, keda eelmisel aastal pronksimängus võideti 82:75.

Külalistel on lahkunud veteran Rein Ilves, lisandunud on kaks uut mängumeest. Tamsalu mängis samas koosseisus, kellega kevadel lõpetati.

Tasavärgises mängus tuli vastu võtta kaotus 72:76. Alla igasugust arvestust oli teise kohtuniku tegevus.

Rein Tops

Kergejõustik

Rakvere ööjooksul võitis 21,1 km distantil esikoha Aili Siht N-55 vanuseklassis. Meestest olid meie paremad samuti veteranide klassi kuuluvad Margus Kaegas 204. ja Rainer Tops 229. kohaga. Distanti lõpetas 1433 sportlast.

10 km distantil oli meie parimaks Andrus Kasekamp 27. kohaga. Ergo Eesmaa lõpetas 131. kohaga.

Noorte arvestuses lõpetas Roger Kaegas 14. kohaga. Anneliis Veeremaa oli noorte arvestuses seitsmes. Distanti lõpetas 3183 jooksjat.

Tartu maratonil saavutas Porkuni EIK endine õpilane Tõnu Ilves 65. koha (3:18.13). Lõpetas 465 sportlast. Poolmaratonis saavutas Andrus Kasekamp 47. koha. Lõpetas 657 sportlast.

Rakvere rahvajooksu 10 km distantil tuli maakonna meistriks M-55 klassis Meelis Veilberg (36.45).

19. Tartu rattarallil 89 km põhidistantil saavutas Andrus Kasekamp 168. koha (2:53.26). Los Toros'e korvpallurina tuntud Alo Põldmaa saavutas 190. koha. Distanti lõpetas 2651 sportlast.

40 km distantil saavutas Keyto Langinen 180. koha. Vanemas veteranide grupis oli Lembit Saart koondarvestuses 452. Kokku oli lõpetajaid 1778.

RMK korraldataval Kõrvemaa neljavõistlusel (suusamaraton, jooksumaraton, ujumine ning jalgrattasõit) saavutas 40 km rattasõidus Assar Tops 111. ja Risto Roonet 210. koha. Distanti lõpetas 433 sportlast. Koondarvestuses kuulus Assar Tops'ile 17. koht.

Rein Tops

MX
martex kopad

OÜ MARTEX KOPAD

- KAEVETÖÖD LAADUR-, JA MINIEKSKAVAATORIGA
- VEE- JA KANALISATSIOONITRASSIDE EHITUS
- TÖÖD HÜDROHAAMRIGA (ROKSON)
- VEOTEENUS KALLURIGA
- TÖSTETÖÖD MADELKRAANAGA
- VEOTEENUS KALLURIGA
- OHTLIKE PUUDE LANGETUS
- KORVTÜSTUKI RENT
- LIIVA JA KILLUSTIKU MÜÜK

Info: www.martexkopad.ee
e-mail: info@martexkopad.ee

tel: 56488916

BORKHOLM EHITUS OÜ

Üldehitus Katused Fassaadid Siseviimistlus
Müüritööd Renoveerimine Lammutustööd
Korvtüstuki rent (Dino 180T)

Tel: 51 82 940 **borkholmehitus@gmail.com**

Tamsalu valla eakad sünnipäevalapsed detsembrikuus

Selma-Armilde Toomla	95
Jekaterina Kulikova	91
Maria-Rosalie Naska	91
Valentina Musakko	85
Rein Kasekamp	80
Jüri Sild	75
Lemmi Biin	75
Eevi-Mai Geidik	75
Laine Perm	70
Malle Pikat	70
Enn Elmest	65
Niina Minonen	60
Avo Meigas	60
Peeter Palmiste	60
Olev Kanarbik	60
Riina Valdna	60
Jüri Vipre	60
Raissa Veršinina	60
Leonid Voronin	60

Õnne ja tervist!

NÄGEMISKONTROLL

- SILMARÕHU MÕÕTMINE
- KUIVA SILMA TEST
- PRILLIDE MÜÜK
- PRILLIDE PISIREMONT
- OPTILISED PÄIKESEPRILLID

**11.11.2016. a.
KELLA 10.00-st
TAMSALU KULTUURIMAJAS**

Silmade kontroll maksab 15 eur. Prillitellijale on kontroll 8 eur. Lastele silmade kontroll 10 eur. Prillitellijale lapsele kontroll 5 eur. Vastuvõtule vajalik etteregistreerimine.

**INFO ja etteregistreerimine
telefonil 5323 2454**

Kallid Urve ja Enn Saar

**Südamlikud õnnesoovid
kuldpulma-päeva puhul!**

Soovivad lapsed peredega

SÄÄSE AUTOREMONT

AUTODE DIAGNOSTIKA JA ELEKTRITÖÖD

KONDITSIONEERI REMONT JA TÄITMINE

SALONGI ANTIBAKTERIAALNE TÖÖTLUS

TURVA- JA LISAVARUSTUSE PAIGALDUS

GENERAATORITE JA STARTERITE REMONT

LISASOOJENDUSED: CALIX DEFA WEBASTO

AUTOREMONT

tel. 58017766

Sääse ringtee 4, Sääse alevik

BonaDenta OÜ Tamsalu Hambaravi kabineti vastuvõtu ajad:

Esmaspäev ja teisipäev kell 9.00-15.00 (hambaravi)

Kolmapäev kell 9.00-13.30 (hambaravi ja protees)

Neljapäev ja reede kell 9.00-15.00 (hambaravi)

Laste ja täiskasvanute hammaste ravi

* hammaste eemaldamine (ka tarkusehammaste eemaldamine)

* igemete ravi * hambajuurekanalite ravi * hammaste pesu

* Lapsed tasuta kuni 19.a. * Pensionäridel ja töövõimetusrühmil haigekassa hüvitis. Ootame kõiki hammaskonna kontrolli

info telef. 3230130, 5118379

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tamsalu Lunastaja koguduse JUMALATEENISTUSED:

13. novembril kell 14.00

(sõnateenistus, teenib Urmas Nõmmik)

1. Advent 27. novembril kell 14.00

(armulauaga jumalateenistus, teenib Tauno Toompuu)

11. detsembril kell 14.00

(sõnateenistus, teenib Urmas Nõmmik)

Talituste (ka matusetalituste) puhul helistada 53413738 (Elle Olt) või 5036326 (Urmas Nõmmik).

Koguduse hooldajaõpetaja on Viru praost Tauno Toompuu.

Lääne - Virumaa tööandjate koolitus erivajadustega inimeste värbamise ja töötamise toetamisest

11. november 2016

Rakvere kultuurikeskuses, Kreutzwaldi 2

9.15-9.30	Kogunemine, hommikukohv
9.30- 10.00	Sissejuhatus. Kes on erivajadustega või vähenenud töövõimega inimene? Mis on puue, töövõime ja osaline töövõime? Külli Bode, Eesti Töötukassa peaspetsialist
10.00- 10.30	Töötukassa toetused ja teenused tööandjatele erivajadustega inimeste värbamiseks ja töötamise toetamiseks. Maris Lanno, Eesti Töötukassa
10.30-11.00	Tööandja kogemus vähenenud töövõimega inimese töötamise toetamisel. Tea Väik - Lasteaed Pisipõnn
11.00-11.15	Kohvipaus
11.15-12.45	Töötoad I töötuba: kuulmispuue. Anneli Habicht - Eesti Puuetega Inimeste Koja tegevjuht II töötuba: nägemispuue. Kristiina Peetsalu - Põhja-Eesti Pimedate ühingu juhataja liige/ Julia Kabanova - Nägemispuudega inimeste rehabilitatsioonikeskuse spetsialist
12.45-13.15	Lõuna
13.15-14.45	Töötoad III töötuba: liikumispuue. Kairit Püüa - Astangu Kutserehabilitatsiooni füsioterapeut/ Villu Urban - MTÜ Ligipääsetavuse foorumi spetsialist IV töötuba: intellektipuue. Helle Känd - Tartu Maarja Tugikeskuse juhataja
14.45-15.00	Kohvipaus
15.00-16.15	V töötuba: psüühikahäire. Indrek Linnuste - Pärnu Haigla psühhiaatriakliinik; MTÜ Hingerahu, psühholoog/ Katrin Grünberg - kogemusrühma
16.15-16.30	Kokkuvõtted, küsimused

Müüa kuivi saetud ja lõhutud küttepuid
(30 cm, 40 cm, 50 cm). Tel: 5045632

Müüa 3-m küttepuid. Miinimumkogus
10 rm. Tel: 5074553

Müüa tooreid küttepuid (lepp, sanglepp,
kask, kuusk). Mõõdud 25 - 60 cm,
vastavalt kliendi soovile. Tel: 5043246

Müüa kuivi kütteklotse. Tel: 5013862

ELFRIIDE KOITSALU	15.02.1937-17.10.2016
ERNEST LAKUR	21.11.1938-17.10.2016
VLADIMIR JUUR	12.05.1935-24.10.2016

Meie hulgast on lahkunud

TAMSALU AJALEHT

Väljaandja: Tamsalu Vallavalitsus, Tamsalu, Tehnika 1A, 46107, info tel. 3228431, e-post: tamsalu@tamsalu.ee, koduleht: http://www.tamsalu.ee/
Toimetaja: Aavo Leemets, tel. 5644965, e-post: toimetaja@tamsalu.ee
Toimetaja on vallamajas 25.11 kell 10.30-11.00. Kaastööd, reklaamid ja kuulu-

tused on oodatud 25. novembriks, e-postile. Fotod saata töötlemata/muutmata. Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada. Trükkikoda Trükis, trüki-arv 1700. Lehte levitatakse valla sidejaoskondade kaudu ja see on saadaval ka vallamajas. Järgmine leht ilmub detsembri teisel nädalal. Valla kodulehelt saab seda lugeda 2-3 päeva enne paberlehe ilmumist. Head lugemist!